

IJWI RY'UBUHANUZI
ISHURI RYA BIBILIYA
MW IPOSTA

B.P. 1710

BUJUMBURA

BURUNDI

ICIGWA CA 13

ABANA B'IMANA BARINDIRIYE ISEZERANO
RYAYO

Umurongo wo kwibukwa : « Umwami aröngöre imitima yanu, ayerèkeze ku rukundo rw'Imana no ku kwihangana kwa Kristo. » 2 Ab'i Tesalonike 3 : 5

URWINJIZO

Biragoye cane k'umuntu arindira ico yifuza cane rwose Harah'umuntu abakwiye kuva iwabo. Akifuza gutaha. Igihé c'ukurindira kikaba kirekire cane. Iy'umwe muri bene wabo yagiye mu mahanga agatembayo cane. Gushika naho bene wabo bicwa n'inkumbu, bakifusa cane gusubira kumubona. Bamaze kuvuga kw azoza ; igihé c'ukumurindira kikaba kirekire, bakarambirwa, bafise inkumbu, n'igishika vyabuzuye mu mutima gushika n'aho bavuga ngo « Es'icompa imisi igatebuka guhera. Bakamurindira bakarambirwa. Mu cigwa giheze, twabonye k'umuntu wese yavukiye kur'iyi si, Imana izomucira urubanza ikurikije ivyo yakoze, ingene yakiriye ukuri, canke yakwanse. Mu gihe c'uguca urubanza ni basanga yarireze ibicumuro yiwe, akabisura, kandi kubwo kwizera afashijwe n'ububasha bwa Yesu Kristo, ngw'abebo akurikiza amabwfrizwa y'Imana, azokwinjira muri wa murwa yateguriwe, ageho imyaka yose. Akaramuka naho atakoreye Imana, izina ryiwe ntirizokwandika mu gitabo c'ubuzima. Azotabwa mu muriro udahera. Imana yashinze amaserano abiri : ubuzima budahera izoha abana bayo beranda, n'urupfu ruzohanishwa abana bayihemukiye. Ubu abantu barindiriye kw Imana irangura iseserano ryayo. Bensi bamaze imyaka myinshi nk'ukw iyi si imaze imyaka 6.000. Adamu yamaze imyaka 630 (Itanguriro 5 : 5) Kuva aho yamburiwe ubutware bwiwe n'ukw abuhaye SATANI, aracarindiriye rya sezerano Imana yamusezeranya amaze gecumura. Aracizigye ikibanza muri wa murwa w'ubwiza. None arindiriye hehe? Akiraho yar'arindiriye hirya y'umurima wa Edeni. None kuva aho apfiriye gushika ubu arindiriye he? Aburahamu, Dawidi na Danieli n'abandi beranda bari hehe? Mbega abacumuye bobo bamurindiriye hehe? Mbega Kaini

n'abanyabicumuro biritayeho urukundo rwiwe, bamurindiriye hehe? Yuda wewe n'abagararji bishwe n'isegenya bo bamurindiriye he? Mbega Yuda n'abandi baguze Yesu bamurindiriye hehe? Abeza n'ababi, barorereye urubanza rw'Imana hehe? Rondera inyishu y'ivyo bibazo.

UKUREMWA KW'UMUNTU

1. Imana yaremye umuntu gute ?

« Uhoraho Imana abumba umuntu mu mukungugu wo hasi, amuhumekera mu mazuru impwemu y'ubugingo, umuntu aca aba ufise ubugingo. » Itanguriro 2 : 7. Imana itarahumekera Adamu impwemu y'ubugingo mu mazuru, yar'iki ? Yar'ivu ryo hasi. Imana imaze kumuhumekera mu masuru yaciye amera gute? Yaciye ahinduka umuntu muzima. ikiremwa gifise ubugingo. Ic'umuntu cose arya kiva mw ivu. Mbega none nk'ibigori, ibitoki, ibiharage, ibiyoba n'ibindi vyokurya vy'amoko menshi, uti biva mw ivu? N'iv'yukuri, umuntu arya amatunda n'imboga naoho yoba arya inyama, ivyo vyokurya vyiwe biva mw ivu. N'ukuvuga k'umuntu akomoka mw ivu, n'impwemu oazo nko ku musi wo kurema.

.. Non'iy'umuntu apfuye impwemu zija hehe ?

« Impwemu ziwe zimuvamwo, akisubirira mw ivu ryiwe. » Zaburi 146 : 4

3. Iy'umuntu yapfuye impwemu zikamuvamwo n'iki kimusigaramwo?

Iy'impwemu simuvuyemwo, haba hasigaye umukungugu wavye mw ivu. « Impwemu ziwe zimuvamwo akisubirira mw ivu ryiwe. » Zaburi 146 : 4. Adamu amaze gicumura, Imana ya-mubwiye iti « Ko wavuye mw ivu uzosubira mw ivu. » Itanguriro 19.

4. Non'iy'umuntu apfuye impwemu zikamuvamwo, agasubira mu kuzimu, har'ico ab'akizi ?

Ntac'amenya umubiri umaze kutandukana n'umutima. Uwo musi iviyumviro vyiwe biba birangiye. Zaburi 146 : 4. Mur'uyu murongo, tusangamwo ibintu bitatu : (a) Ivyyumviro, imigambi, yiwe iba iheze. Adamu akiremwa, Imana itaramuhumekera mw impwemu, ntaco yar'azi. Mugabo impwemu zimaze zuteranywa n'umubiri uvuye mw ivu, nih'Adamu yahindutse kiremwa gifise ubwenge. Iy'umuntu apfuye, impwemu zimuvamwo, zonyene ntaco ziba zikimenya, n'umuvyimba ari ryo vu. ntaco ub'ukimanya. Baramuhamba, agasubira mw ivu. Imana gatwara za mpwemu yamushizemwo aho yamurema. Umuntu gasigara ari nk'ikitigeze kibaho.

Mwomenya irindi zina impwemu z'umuntu zimumenyekani-ramwo ?

Yobu yavuze kw'impwemu ar'ubugingo : Ubugingo bwanje bukidundega, impwemu z'Imana zikiri mu mazuru yanje. » Yobu 27 : 3

5. Iy'impwemu cank'ubugingo bumuvuyemwo araheza akaja hahe ?

Zisubira ku Mana yazitanze. Umusiguzi 12 : 7. Iy'umuntu ashaka gucana umuriro akora iki ? Ararunda inkwi nziza cane, cangw'ivyatsi vyumye. Abanza gutema ubwatsi akabushira musi, hejuru yabwo akaremeka kw'inkwi nziza, ntonto hanyuma akaremeka kw'inkwi z'imigogo minini. Non'umuriro uraka ? Uwo muntu ashobora guteka ivyo kurya vyiwe ? Oyaye kuki ? Kuko ata muriro uraho. Ubwa mbere akwiye gushirako umuriro awh'inkwi ziri kugira ngo haboneke umuriro w'uguteka ivyo vyokurya. Iy'ahejeje, ashatse arawuzimya, turabeza tukavuga k'umuriro uzimye. Uba wagiye hehe ? Non'uba wagiye kwicana ahandi ? Oya, uba wazimye, uko nik'umuntu acana umuriro mu nkwi, niko anawuzimya. Izo nkwi zimaze igithe kirekire hasi, zihinduka ubuvunji, umusenyi. No ku bantu nyene niko bimeze. Imana yahumekeye impwemu mu mukungugu wo hasi uraheza uvamwo umuntu afise umutima w'ubwenge. Imana ikuyemwo izo mpwemu, asigarana rya vu ryo hasi gusa, umuntu asubira mw ivu.

UK'UMUNTU AMERA APFUYE

7. Umunyabwenge Salomo avuga iki c'uk'umuntu amera apfuye ?

« ...abariho bata bazi ko bazopfa, arikw abapfuye nta co baba bakizi. » Umusiguzi 9 : 5

Abapfuye ntaco bamanya mu biba kw isi. Yobu yaravuze, at'« Abana biwe bahabwa icubahiro, ntabimenye, bacishwa bugufi, ntabice n'ikanda. » Yobu 14 : 21

8. Mbega iy'umuntu apfuye ab'agikundana cank'akankana ?

Habe n'intete ! Ntac'amenza. « Urukundo rwabo n'urwanko rwabo, n'ishari ryabo, vyose biba vyarashize,...» Umusiguzi 9 : 6

9. Mbega iy'umuntu apfuye har'ico aba acibuka mu vyabayeho akiraho ?

Haba na gato, nta co yibuka rwose. «...kuko kwibukwa kwabo kuba kwaramaze kwibagirwana. » Umusiguzi 9 : 5

10. None uwapsuye har'umuturi ab'agifise mu bigirwa kw isi ?

Oya ye ! Nta muturi uw'ari wo wose ab'agifise mu bintu ivy'ari vyo vyose bigirwa kw isi. «...kandi ntibaba bagifise umugabane ku kintu na kimwe gikorerwa musi y'izuba gushitsa ibihe b'dashira. » Umusiguzi 9 : 6

11. Imana ivuga iki ku vy'urupfu ?

Ivuga k'urupfu ar'itiro. « Kandi benshi bo mu bazoba basinziriye mw ivu hasi bazokwikangura. » Danieli 12 : 2.

Igihe Lazaro incuti ya Yesu yapfa, Yesu yabariye abigishwa biwe, ati « Lazaro umukunzi wacu arasinziriye. » Yohana 11 : 11. Abonye ko badatahuye neza ic'avuze, ac'arabifobora, ati « Lazaro yahwereye. » Yohana 11 : 14. Iy'umuntu asinziriye ntac'amenza. None ko wumva umuntu atagira ic'amenza

amaze gupfa, akaba adashobora kwankana canke kugira ishari, ntagire ic'amenya mu bigirirwa kw isi, none arashobora gutabara abakiri bazima? None arashobora kugaruka kubatabara canke kubanez'reza canke kubica? Oya nyabuna, ab'ameze nka wa muriro wazimye. Aba yapfuye. Impwemu ziwe ziba samuvuyemwo, agaca yisubirira mw ivu yavuyemwo. None s'impwemu ica yigira mu bikoko ? Oya ye ! « umushaha ugashubira ku Mana aho wahoze. » Umusiguzi 12 : 7.

NON'ABAPFUYE BARI MW IJURU CANKE MU MURIRO UDAHERA ?

12. Dawidi we, atubwira iki ku vyerekeye abapfuye ?

a) « Abapfuye ntibahimbaza Uhoro, cank'abamanuka baja ahantu h'agacerere. » Zaburi 115 : 17.
None iy'ab'abapfuye bari bari mw ijuru, ntibaba bahimbaza Imana ?

b) « Kuk'utazokwibukirwa mu rupfu ; Ni nde azogushimira i kuzimu ? » Zaburi 6 : 5.

None Imana yokwakira abantu mw ijuru badashobora ku yisenga canke kuyihimbaza ? Oyaye, mbere n'abacumuye, ntibarandukira ikuzimu, nk'uko bamwe bavyizera kandi baba baruhutse.

c) « Iyo ni ho abanyakibi barekera kugorana ; Iyo ni ho abarushe baruhukira. » Yobu 3 : 17. Nib'abapfuye baja mu muriro gusha, ntibaba baruhutse, nabo basubira mw ivu, bagasubira aho bavanywe.

IBINYOMA VYA SATANI

13. Satani yahenze Adamu gute ?

Imana yabwiye Adamu na Eva, ko nibahirahira bâkaryâ ivyamwa vy'igitu yababujije bazopfa. None SATANI we yavuze iki? « Haba n'intete ntimuzopfa. » Itanguriro 3 : 4. Tuzi yuko ivyo atar'iv'yukuri. Kuko umutumwa (intumwa) Paulo atubwira, ati « Ingero y'icaha n'urupfu. » Abaroma 6 : 23. Arongera abwira 1 Ab'i Korinto 15 : 22 ati : « Nk'ukô Adamu yandukije bose gupfa, ni ko muri Kristo bose bazohindurwa bazima. » Yesu atubwira ko Satani, ar'umunyabinyomâ kand'ari we se w'ibinyoma. » Satani amaze guhenda Adamu na Eva, ko batazopfa, Imana yarahagurutse, bisa n'uko yagomba gukomenza iryo jambo imyaka yose, it' « Ur'umukungugu, kand'umukungugu niw'uzosubiramwo. » Itanguriro 3 : 19. Kuva kera gushika ubu, abantu bibwira ko kugira ngo baronike umuntu w'intwari mu gusenga imizimu, bashobora kuganira na bene w'abo bapfuye, maze nabo bakamenya amakuru yabo. Mwomenya ingene Imana yaburiye Abisirayeli kuvyerekeye ivyo : « Muri mwebwe ntihaze haboneke umuntu atanga umwana wiwe kw ikimazi, ar'uw'umuhungu canke w'umukobwa, nge yoswe mu muriro, canke ngo haboneke ûragura, cank'utera amabara, cank'umupfumu, cank'umurozi, cank'umwâbûzi, cank'uja guhamagara imizimu, cank'umumenyi, canke ûraguza imizimu. Kuk'ûkora ben'ivyo wese aba abaye umuyobe k'Uhoro, kand'ubwo buyobe ari bwo butumye Uhoro Imana yanyu agira yirukane ayo mahanga imbere yanyu. » Gusubira mu Vyagezwe 18 : 10-12.

Ni koko hár'aho umuntu aganira n'imizimu, agasa n'uriko araganira na bene wabo cank'incuti zapfuye. Non'izo mpwemu mbi n'izimeze guie ? Sabapfuye baba bazutse, bakagaruka ngaha kw isi? None ni bande ? Paulo atubwira muri l Timoteyo 4 : 1, ati : « Arikò Mpwemu avuga ayeruye yuko mu bihe bizoza bamwe bazota ivyizerwa, bagashira umutima ku vy'inigisho z'abadayimoni. » Satani, n'ikireinwa gifise ubwenge cane. Yahora ar'umumarayika atarakororanwa n abamarayika yahenze Az ukw'abapfuye bamera, n'ivyo bahora havuga, n'ivyo bamenyereye kuyuga. Agerageza kubahindura ngo abigishe ibinyoma vyiwe vya mbere ati « N'ukuri ntumuzopfa. »

IMANA YONYENE NIYO IDAPFA

14. Paulo atubwira iki ku vyerekeye ubuzima bw'Imana ?

Paulo atubwira kw ar'Imana yonyene idapfa. « Ni yo Mwami, w'abami, ûganza abaganza ; ni yo yonyene ifise ukudapfa, iba mu muco utêgérwa, ata muntu yigeze ayibona, ata wushobora kuyibona. Icubahiro n'ubushobozî bidashira bibe ivyayo. » l Timoteyo 6 : 15, 16. Yobu yabajije iki kibazo ati « Mbega umwana w'umuntu yogorôroka kurusha Imana ? » Umuntu n'ikiremwa kibasha gupfa. Imana yonyene niy'itabasha gupfa. Ntipfa

NONE UMUNTU AZOZUKA ASUBIRE KUBA MUZIMA ?

15. None har'icemeza k'umuntu azozuka agasubira kuba muzima ?

Yesu aramubwira ati : « Ni we kuzuka n'ubugingo. Unyizera n'yo yoba yarapfuye, azobaho. » Yohana 11 : 25. Ubwo abizera Kristo bazozuka, nabo ntibazoba bagipfa. « Kuk'uju mubiri ubora ukwiye kuzokwambara ukutabora, kand'uju mubiri upfa ukwiye kuzokwambara ukudapfa. Niho hazoshika rya jambo ngo : Urupfu rumizwe n'intsinzi. » (A l Ab'i Korinto 15 : 53, 54). Mur'iyi mirongo, intumwa Paulo atubwira, kw'abo bantu bezî batazoba bagipfa.

16. Non'abapfuye bazozuka basubire kuba bazima ?

Ni koko abacumuye bapfuye bazozuka basubire kuba bazima. « Ntimutangazwe n'ico ; kukw igihe kija kuza, ah'abari mu mva bose bazokwumvira ijwi ryiwe, bakazivamwo ; abâkoze ivyiza bakazukira ubugingo, abâkoze ibibi bakazukira gucirwakw iteka. Yohana 5 : 28, 29. Bose bazumva ijwi ry'Uhoraho bave mu mva zabo. Abeza bazobana n'Imana imyaka yose, ababi nabo bazorandurwa.

17. N'iki kizotuma abanyakibi bongera kubaho ?

Imana izohumekeramw impwemu y'ubugingo, mur'uyo mukungu w'ivu. Abantu baheze basubire kuba bazima, nk'uko yabigenjeje mw irema. « Maz'arambwira, ati Vugira mu muyaga ...muhumekere kur'abo bishwe, babe bazima. » Ezekielyi 37 : 9. « Nuko muzomenya yuko jewe nd'Uhoraho, igihe nzoba ndangaje imva zanyu, nkabadûza mukava muri zo, mwa bantu banje. Kandi nzobashiramwo Mpwemu wanje, mube bazima, baheze basubire kuba bazima.

18. Yesu ni yagaruka azogenza gute abapfuye bagororotse ?

Azozura abapfuye bagororotse, atakure mu kuzimu abagire bazima. « Kuk'Umwami wacu ubwiwe azoza, amanutse avuye mw ijuru, aranguruye ijwi rienga, hamwe n'akamo k'umumara'yika mukuru, n'inzamba y'Imana. Maz'abapfiriye muri Kristo ni bo bazobanza kuzuka. » 1 Ab'i Tesalonike 4 : 16. Abazoba bapfuye bizeye Yesu, bazozuka bamusanganire. Aheze abajane mu ngoro iwe, mu bwami bwiwe, bw'Ijuru hamwe n'aberanda bazoba bakiri bazima.

19. Abanyabibi bazozuka ryari ?

Abanyabibi bazosubira kubaho haheze imyaka 1.000. Abapfuye ar'intungane, bazozuka bajane na Yesu mw ijuru. Bazokwimana na Kristo imyaka ighumbi. Abapfanye ibicumuro nabo, ntibazozuka imyaka ighumbi itarangiye. Iyyahishuwe 20 : 4, 5. Non'aberanda bazoja hehe imyaka ighumbi irangiye, cank'abanyabibi bobo, bazorora he bamaze kuzuka ? Abeza n'ababi bamaze kuzuka bagasubira kuba bazima bizogenda gute Yesu amaze kugaruka ? Uritondera inyishu y'ibi bibazo mu cigwa kizokurikira. Mur'iki cigwa biraboneka k'uhereye k'urupfu rwa Adamu, abana b'Imana bose, ar'abayumvira cank'abatayumvira barindiriye isezerano ry'Imana, mu mva zabo ar'isezerano ry'ubuzima buhoraho, cank'ugupfa kw'ibihe vyose, ntibari mw ijuru na gato ; vyongeye ntibari muri purigatori nk'uko bamwe bavyizera. Bari mu kuzimu. Mbega iy'abeza baba bari mw ijuru, bonezerezew n'ukubona abo bakunda bari mu muriro ? Mw ijuru n'ahantu h'akanyamuneza n'ubuhirwe. Non'Imana yoyo nyen'urukundo yanezerezwa n'ukubona abantu bayo, basha imyaka ibihumbi vyose nahoh boba barayigararije gute ? Oya ye ! Mugabo izobahana ighano gikwiranye n'ivyo bakoze, nahoh bazoba bakiraho canke barindiriye mu mva barimwo. None ga wewe musomyi, wamaze guhitamwo igihe uzozukira ? Mbega uzozukana n'intungane, aberanda ba Yesu, cank'uzozuka imyaka ighumbi ishize, uzukane n'abanyavaya ? Yesu ntashobora guc'urubanza. Umwungere wawe ntashobora kugucira urubanza. Abo mu rugo rwave ntibasha kugucir'urubanza nagato. Non'abacamanza bazogukicira urubanza ni bande ?

ITEGEREZE NEZA : Ukoresho Bibiliya hamwe n'icigwa. Ikibazo cose gifise INYISHU IMWE GUSA. Wandika X mu kazu k'inyishu y'ukeni. Ntihagire ikintu wandika mu tundi tuzu tubiri dusigaye. Raba akarorero ku kibazo ca 1 c'icigwa ca 1.

IBIBAZO VY'ICIGWA CA 13

1. Umuntu yaremwe mu ki?

- A. Umuntu yaremwe mw ivu.
- B. Umuntu yaremwe mw ibuye
- C. Umuntu yaremwe mu cuma

2. Abapfuye bamera gute?

- A. Iyo umuntu apfuye ntakunda canke ngo yanke.
- B. Abanyabicumuro bapfuye ubu barurumbira mu muriro
- C. Intungane zose zapfuye ziri mw ijuru.

3. Imyaka iri hagati y'izuka ry'intungane n'abacumuye n'ingahe ?

- A. Hagati y'izuka ry'aberanda n'abanyabicumuro hari imyaka 120.
- B. Hagati y'izuka ry'aberanda n'abanyabicumuro hari imyaka 365.
- C. Hagati y'izuka ry'aberanda n'abanyabicumuro hari imyaka 1000.

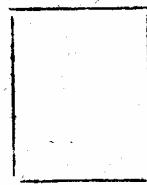

4. Ku muhero intungane zizozurwa.

- A. Intungane zizozurwa ntizizosubira gupfa.
- B. Intungane zizozurwa zongere gupfa hashize imyaka 2.000.
- C. Intungane zizozurwa zizongere gupfa hashize imyaka 400.

5. Iyo umuntu apfuye amera gute ?

- A. Iyo umuntu apfuye agaruka kwica abansi biwe.
- B. Iyo umuntu apfuye agaruka kuramutsa bene wabo.
- C. Iyo umuntu yapfuye ntaco aba akimenya.

IJWI RY'UBUHANUZI
ISHURI RYA BIBILIYA MW IPOSTA
B.P.1710, Bujumbura
Burundi

Izina _____

Ah'uba _____

